

Skal arbeide for å øke aldersgrensen

Legeforeningen skal arbeide for å øke dagens aldersgrense på 75 år for tap av autorisasjon som lege. Det vedtok sentralstyret på sitt møte i oktober.

Eldre lægers forening har bedt om bistand fra Legeforeningen for å få til en lovendring slik at leger beholder autorisasjonen ut over fylte 75 år. Eldre lægers forening har også reist spørsmål om hvordan leger over 75 år uten lisens skal forholde seg i situasjoner hvor det er behov for øyeblikkelig hjelp.

Gjeldende rett

Etter gjeldende lovgivning bortfaller autorisasjonen som lege automatisk ved fylte 75 år. Det følger av helsepersonelloven § 49 at helsepersonell som ikke har rett til autorisasjon etter § 48 kan gis lisens etter søknad. Lisens kan iht. samme bestemmelse bare gis til helsepersonell som er «skikket ut fra lisensens art og omfang» (1, 2). Ordningen med lisens etter søknad er nærmere regulert i forskrift om lisens til helsepersonell av 21. desember 2000 nr. 1379, kapittel 2 Lisens til helsepersonell over 75 år (3).

Legeforeningen har de siste par årene engasjert seg i lisensspørsmålet både i forbindelse med avgivelse av høringsuttalelse da forskriften ble endret i 2004 og ved et brev til Helse- og omsorgsdepartementet i 2007 (4).

Forskriften om lisens til helsepersonell ble endret i 2004 slik at leger som etter fylte 75 år ikke kan dokumentere at de driver

pasientrettet virksomhet utover behandling av familie, venner og bekjente, ikke får forskrivningsrett (innvilges lisens, men får ikke forskrivningsrett).

Legeforeningen vil nå arbeide for at autorisasjonen ikke bortfaller automatisk når legen fyller 75 år. Befolkningen lever stadig lenger og blir stadig friskere. Samtidig er det et uttalt ønske fra myndighetenes side at tiden man er yrkesaktiv utvides. Legeforeningen anser at disse forhold gjør det naturlig med en noe høyere aldersgrense for tap av autorisasjon enn det som gjelder i dag.

Ingen ansvarsforsikring uten lisens

Eldre lægers forening har reist spørsmål om hvordan leger over 75 år uten lisens skal forholde seg i situasjoner hvor det er behov for øyeblikkelig hjelp. Denne gruppen leger står uten ansvarsforsikring, og kan risikere straff og erstatningskrav dersom det ytes slik hjelp.

Leger over 75 år som ikke har lisens, anses ikke som helsepersonell etter helsepersonelloven § 3, og plikten til å yte øyeblikkelig hjelp etter § 7 kommer derfor ikke til anvendelse. I slike tilfeller vil det ikke være aktuelt med tilsynsreaksjon. Lege over 75 år uten lisens vil imidlertid likevel ha en hjelpeplikt etter de etiske regler for leger og

etter straffeloven. Legeforeningen kjenner ikke til saker hvor leger er saksøkt etter utførelse av øyeblikkelig hjelp, men dette kan ikke utelukkes.

Sjelden erstatningskrav

Erstatningskrav fremsettes generelt kun unntaksvis mot legen personlig. I tilfeller hvor leger med autorisasjon eller lisens yter helsehjelp er Norsk pasientskadeerstatning (NPE) ansvarlig for skade som kan kreves erstattet etter pasientskadeloven når den er voldt i den offentlige helsetjenesten, jfr. pasientskadeloven § 6 jfr. § 1. (5). Det følger av § 1 3. ledd litra e) i forskrift av 20. desember 2002 nr 1625 om Norsk Pasientskadeerstatning og Pasientskadenemnda at offentlig helsetjeneste også omfatter «øyeblikkelig hjelp som ytes utenfor virksomhet, dersom helsepersonellet er pliktig til å yte helsehjelpen i henhold til helsepersonelloven § 7». Øyeblikkelig hjelp som ytes av lege over 75 år uten lisens faller utenfor pasientskadelovens område, og erstatning for skade vil i slike tilfeller ikke kunne kreves dekket av NPE. Erstatningskrav mot legen personlig er derfor mer aktuelt i disse tilfellene.

Sentralstyret har vedtatt at Legeforeningen skal arbeide for at også øyeblikkelig hjelp som ytes av lege over 75 år uten lisens, bør være omfattet av dekningsrådet for pasientskadeloven.

Elisabeth Huitfeldt

elisabeth.huitfeldt@legeforeningen.no
Forhandlings- og helseettsavdelingen

Litteratur

1. Helsepersonelloven. Kap 11, § 54. www.lovdata.no/all/tl-19990702-064-010.html#54 (5.11. 2008)
2. Helsepersonelloven. Kap 9, § 48 og § 49. www.lovdata.no/all/tl-19990702-064-009.html (5.11. 2008)
3. Helsepersonelloven. Kap 2, § 6. www.lovdata.no/all/tl-19990702-064-002.html#6 (5.11. 2008)
4. Vigen T, Sæbø Ø. Endring om forskrift av lisens til helsepersonell. www.legeforeningen.no/?id=45616 (5.11. 2008)
5. Lov om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) av 2.7. 1999 nr. 63.

Rolf Schøyen og Julie Skjæraasen, henholdsvis nestleder og leder i Eldre lægers forening, er tilfreds med sentralstyrets vedtak, og anser at lisenssaken kan løses på en god måte. Foto Lise B. Johannessen